

Mini-miss een wedstrijd die niemand winnen kan

Het zou naïef zijn te denken dat kinderen niet bezig zijn met mooi zijn. Het schoonheidsideaal is overal: op TV en reclameborden, maar ook in dagelijkse opmerkingen van liefhebbende tantes of vriendelijke burens. “Wat een schattig meisje”: goedbedoelde complimentjes, meestal boven het hoofd van het kind in kwestie. Volwassenen spreken daarmee hun vaak gepredikte wijsheid tegen dat het innerlijk zoveel belangrijker is dan het uiterlijk.

Kinderen hebben dat snel door. Ze proberen er hun voordeel mee te doen. Ze weten perfect hun schattigste glimlach boven te halen om papa of mama over de streep te trekken. Maar de nadruk op mooi zijn, heeft vooral schaduwkanten. Want wie ‘niet mooi genoeg is’, is kwetsbaar voor pesterijen en uitsluiting. Wie ‘niet mooi genoeg is’, loopt veel groter risico om niet tevreden te zijn met zichzelf. En van wie wel ‘mooi’ is, dreigen de échte talenten overschaduwd te worden.

Maar wie bepaalt of iemand ‘mooi’ is? De meeste mensen baseren zich daarvoor op de spiegel die hun omgeving hen voorhoudt. Of anderen je wel of niet mooi vinden, is iets waar je weinig vat op hebt. En dat maakt onzeker. Tijdens ons verblijf in de jeugdpsychiatrie vertelden meisjes ons over de druk die zij ervaren vanuit de media om aan een bijna onbereikbaar schoonheidsideaal te voldoen.

We kunnen het schoonheidsideaal misschien niet weggommen uit onze samenleving, maar we moeten het zeker niet verder promoten. Dat is nochtans precies wat een schoonheidswedstrijd voor kinderen doet. Jonge kinderen die deelnemen of kijken, krijgen nog maar eens de boodschap dat in onze maatschappij de schijnwerpers op het uiterlijk staan. Ze leren dat vooral hoe je eruit ziet ertoe doet, niet wat je doet. Ze zien dat het OK is om beoordeeld te worden op je uiterlijk, want wat doet een jury van een schoonheidswedstrijd anders?

Er zijn natuurlijk ook andere wedstrijden waar een jury kinderen beoordeelt. Bij talentwedstrijden voor kinderen, zoals zangcompetities, hebben we er altijd over gewaakt dat er respectvol met de kinderen wordt omgegaan en goede omkadering is.

Dan kan het voor de kinderen een fijne ervaring zijn, ondanks de stress die erbij komt. Waarin zit dan het verschil?

Het verschil zit precies in de beoordeling. Of het nu gaat om muziek of sport, de jury kan zich baseren op criteria om de prestatie te beoordelen. Het ene kind was net iets stemvaster dan het andere, de ene beheerste de techniek net iets beter. De mate van subjectiviteit is veel kleiner dan bij schoonheid. Want hoe bepaal je of die blonde krulletjes nu wel of niet mooier zijn dan die zwarte, en wie het schattigst over het podium paradeert?

Talenten zijn ongelijk verdeeld. We willen dat elk kind zijn talenten kan verkennen en ontwikkelen. Wie niet goed is in voetbal, kan dans proberen. Sommigen kunnen goed zingen, anderen zijn sterk in rekenen. Maar bijna iedereen wil mooi zijn, ook al geven we het niet graag toe. Vragen over ons uiterlijk, doen vaak het zelfbeeld wankelen. Zeker bij kinderen en jongeren die hun identiteit nog volop aan het construeren zijn.

Vanuit kinderrechten moeten we de volledige lichamelijke, geestelijke en maatschappelijke ontwikkeling van kinderen nastreven. Schoonheidswedstrijden versterken het schoonheidsideaal, en hebben daarom uiteindelijk alleen maar verliezers.

Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris